

Priekšvārdi

Latvijas Universitātes Humanitāro zinātņu fakultātes Latvistikas un baltistikas nodaļas rakstu krājumā „Valoda: nozīme un forma 13. Gramatika un valodas prasme” apkopoti piecpadsmit tematiski vienoti pētījumi. Pieci no tiem tapuši uz LU HZF Latvistikas un baltistikas nodaļas rīkotās 56. profesora Artura Ozola dienas starptautiskās zinātniskās konferences „Gramatika un valodas apguve” (18.–19.03.2021. LU HZF) referātu pamata – Gītas Bērziņas un Ilzes Rūmnieces raksts „*Nomina declinare et verba in primis pueri sciunt: labas valodas pamati antīko teorētiku skatījumā*”, Emīlijas Mežales pētījums „Somu sarunvalodas gramatiskās pazīmes reālajā lietojumā un mācību materiālos” (visas autore – LU Humanitāro zinātņu fakultāte), Laimutes Balodes publikācija „Latviešu valodas gramatikas apguve somu auditorijā” (LU Latviešu valodas institūts, Helsinku Universitāte), Dena Dimiņa raksts „Grieķu un latviešu leksisko elementu secība Tetraevaņģēlijā” (Islandes Universitāte, LU Humanitāro zinātņu fakultāte), kā arī Agnes Kuliešienes (*Agnē Kuliešienē*) pētījums „Use of posture verbs in old Lithuanian writings: A case study of the verb *gulėti* ‘lie’” (Viļņas Universitāte).

Pārējie desmit raksti ir dažādi ar valodas (vai vairāku valodu) prasmi un dažādiem gramatikas aspektiem (t. sk. fonētiku) saistīti pētījumi gan sinhroniskā un diahroniskā, gan sociolingvistiskā, sastatāmā un tipoloģiskā aspektā. Te minami šādi autori un viņu publikācijas: Solveiga Čeirane (Rīgas Stradiņa universitāte) un Inese Indričāne (LU Latviešu valodas institūts) „Latviešu literārās valodas frikatīvie spraudzeņi: uztveres pētījums”, Jolita Urbanavičiene (*Jolita Urbanavičienē*) un Jana Taperte „Lithuanian and Latvian laterals: Comparison of acoustic properties” (abas – Lietuvišu valodas institūts), Gintare Judžentīte-Šinkūniene (*Gintarē Judžentytė-Šinkūniē*) un Vilma Zubaitiene (*Vilma Zubaitienē*) „Lithuanian academic phrase usage in bachelor’s theses of five main fields of science” (abas – Viļņas Universitāte), Sarmīte Trūpa „Multilingvālais mikslis diasporā: latviešu valoda mijiedarbībā ar vācu valodu” (Johannesa Gūtenberga Maincas universitāte), Agita Baltgalve „Vārdu skolas izteicienu valodnieciskie aspekti” (LU Humanitāro zinātņu fakultāte), Daiga Deksnē „Verba priedēkļi latgaliešu rakstu un latviešu literārajā valodā” (LU Humanitāro zinātņu fakultāte), Gunta Kļava „Valodas loma lībiešu pēcteču identitātē un valodas nodošana nākamajām paaudzēm” (LU Lībiešu institūts), Daira Vēvere „Par Lībiešu krasta (*Līvōd rānda*) iedzīvotāju runāto tāmnieku izloksni” (LU Latviešu valodas institūts), Anete Daina „Modālie darbības vārdi Ērgemes izloksnē” (LU Latviešu valodas institūts) un Rafaels Martins Kalvo (*Rafael Martín Calvo*) „A descriptive framework for evaluative morphology resources” (Ventspils Augstskola).

Rakstu krājuma sagatavošanu un izdošanu finansē divi Latvijas Universitātes zinātniskās darbības attīstības projekti: „56. prof. Artura Ozola dienas starptautiskā zinātniskā konference „Gramatika un valodas apguve” 2020. gada 19. un 20. martā” (2020–2021) un „LU HZF Latvistikas un baltistikas nodaļas rakstu krājuma „Valoda:

nozīme un forma 13” manuskripta sagatavošana publicēšanai LU Akadēmiskajā apgādā” (2022), abu projektu vadītāja – Andra Kalnača.

Rakstu krājums „Valoda: nozīme un forma 13. Gramatika un valodas prasme” būs noderīgs ne tikai kā mūsdienīgas valodniecības teorijas izmantojuma avots, bet arī kā mācību līdzeklis dažādos latviešu, vispārīgās valodniecības un citos studijuursos.

Krājuma sastādītāja pateicas visiem autoriem par ieguldīto darbu rakstu sagatavošanā, kā arī redkolēģijai un pieaicinātiem recenzentiem un konsultantiem par ieteikumiem publikāciju pilnīgošanā.

Andra Kalnača,
krājuma „Valoda: nozīme un forma 13. Gramatika un valodas prasme”
sastādītāja un redaktore

Priekšvārdam ir Creative Commons Attiecinājuma 4.0 Starptautiskā licence (CC BY 4.0) / This editorial is licensed under the Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)